

Protokół DHCP

Patryk Czarnik

Wydział Matematyki, Informatyki i Mechaniki
Uniwersytet Warszawski

Bezpieczeństwo sieci komputerowych – MSUI 2009/10

DHCP – *Dynamic Host Configuration Protocol*

Zastosowanie

- Pobranie przez stację w sieci lokalnej danych konfiguracyjnych z serwera
- Dotyczy zwykle konfiguracji sieci IP:
 - adres IP, maska podsieci
 - adres routera
 - adres serwera DNS
- Inne możliwości:
 - lokalizacja obrazu systemu (zwykle adres dla protokołu TFTP)

Polityki przypisania adresu IP

- ręczne (stała tabelka)
- automatycznie (na stałe)
- dynamiczne (na określony okres czasu)

DHCP – *Dynamic Host Configuration Protocol*

Zastosowanie

- Pobranie przez stację w sieci lokalnej danych konfiguracyjnych z serwera
- Dotyczy zwykle konfiguracji sieci IP:
 - adres IP, maska podsieci
 - adres routera
 - adres serwera DNS
- Inne możliwości:
 - lokalizacja obrazu systemu (zwykle adres dla protokołu TFTP)

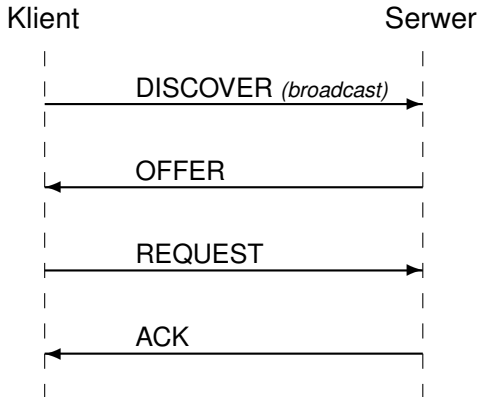
Polityki przypisania adresu IP

- ręczne (stała tabelka)
- automatycznie (na stałe)
- dynamiczne (na określony okres czasu)

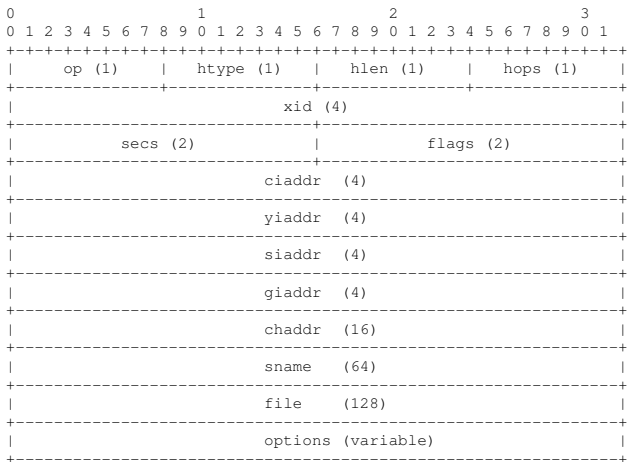
Historia i standaryzacja

- 1985 – BOOTP (*Bootstrap Protocol*)
 - dla bezdyskowych stacji roboczych,
 - poznanie własnego adresu IP oraz położenia obrazu rozruchowego do załadowania systemu operacyjnego.
- 1993 – RFC 1531
 - pierwsza wersja DHCP.
- 1997 (RFC 2131, 2132)
 - obecnie stosowana wersja.
- DHCPv6 (RFC 3315)
 - DHCP dla IPv6.
- Authentication for DHCP Messages (RFC 3118)
 - rozszerzenia dla bezpieczeństwa.

Schemat komunikacji

DHCP – komunikaty

DHCP – problemy z bezpieczeństwem

DHCP zbudowane na niezabezpieczonym IP (UDP). Zagrożenia:

Złośliwy serwer

- przypisywanie nieprawidłowych lub fałszywych adresów
- przypisywanie duplikatów adresów
- podawanie nieprawidłowych lub fałszywych adresów bramy, serwera DNS itp.

Złośliwy klient

- zdobywanie informacji przeznaczonych dla innego klienta
- kradzież adresu IP (i często dostępu do sieci)
- przy dynamicznym przyznawaniu adresów możliwe wyczerpanie puli adresów serwera
- DoS na serwerze

DHCP – problemy z bezpieczeństwem

DHCP zbudowane na niezabezpieczonym IP (UDP). Zagrożenia:

Złośliwy serwer

- przypisywanie nieprawidłowych lub fałszywych adresów
- przypisywanie duplikatów adresów
- podawanie nieprawidłowych lub fałszywych adresów bramy, serwera DNS itp.

Złośliwy klient

- zdobywanie informacji przeznaczonych dla innego klienta
- kradzież adresu IP (i często dostępu do sieci)
- przy dynamicznym przyznawaniu adresów możliwe wyczerpanie puli adresów serwera
- DoS na serwerze

DHCP – opcja uwierzytelnienia

- RFC 3118: wprowadzenie możliwości uwierzytelniania komunikatów DHCP
- Technicznie: opcja w komunikatach DHCP
- Dwa sposoby uwierzytelniania:
 - uwierzytelnienie przez znacznik
 - uwierzytelnienie opóźnione

Format opcja uwierzytelnienia

Format opcji w komunikacie

```

0                               1                               2                               3
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 1
+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+
|   Code   |   Length   |   Protocol   |   Algorithm   |
+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+
|   RDM     | Replay Detection (64 bits) |
+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+
| Replay cont. |
+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+
| Replay cont. |
+---+---+---+---+---+   Authentication Information   |
|
+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+

```

Uwagi

- Kod tej opcji – **90**
- Długość liczona od pola `Protocol`

Uwierzytelnianie przez znacznik

Format opcji w komunikacie

```

0                               1                               2                               3
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 1
+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+
|           Code           |      Length      |0 0 0 0 0 0 0 0|0 0 0 0 0 0 0 0|
+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+
|0 0 0 0 0 0 0 0| Replay Detection (64 bits) |           |
+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+
|  Replay cont.           |           |
+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+
|  Replay cont. |           |
|---+---+---+---+---+   Token   |           |
|           |           |
+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+

```

Idea

- Obie strony mają wspólny znacznik
- Znacznik jest przesyłany w opcji jawnym tekstem
- Jeśli znacznik w komunikacie nie zgadza się z lokalną kopią, to komunikat porzucany

Uwierzytelnienie opóźnione

- Klient żąda uwierzytelnienia od serwera, komunikat zawiera m.in.:
 - identyfikator klienta (opcja 61),
 - unikalną wartość.
- Serwer podaje w odpowiedzi:
 - unikalną wartość od klienta,
 - identyfikator sekretu,
 - HMAC-MD5 z zawartości komunikatu DHCP (z wyjątkami) oraz wskazanego sekretu.
- Klient w kolejnych komunikatach także się uwierzytelnia dodając HMAC.

Uwierzytelnienie opóźnione – komunikaty

DISCOVER lub INFORM

```

0                               1                               2                               3
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 1
+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+
|   Code   |   Length   |0 0 0 0 0 0 0 1| Algorithm |
+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+
|   RDM    | Replay Detection (64 bits) |
+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+
| Replay cont. |
+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+
| Replay cont. |
+---+---+---+---+---+

```

OFFER, REQUEST lub ACK

```

0                               1                               2                               3
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 1
+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+
|   Code   |   Length   |0 0 0 0 0 0 0 1| Algorithm |
+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+
|   RDM    | Replay Detection (64 bits) |
+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+
| Replay cont. |
+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+
| Replay cont. | Secret ID (32 bits) |
+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+
| secret id cont| HMAC-MD5 (128 bits) ....
+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+

```

Uwierzytelnianie opóźnione – komunikaty

DISCOVER lub INFORM

```

0                               1                               2                               3
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 1
+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+
|   Code   |   Length   | 0 0 0 0 0 0 0 1 | Algorithm |
+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+
|   RDM    | Replay Detection (64 bits) |
+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+
| Replay cont. |
+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+
| Replay cont. |
+---+---+---+---+---+

```

OFFER, REQUEST lub ACK

```

0                               1                               2                               3
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 1
+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+
|   Code   |   Length   | 0 0 0 0 0 0 0 1 | Algorithm |
+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+
|   RDM    | Replay Detection (64 bits) |
+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+
| Replay cont. |
+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+
| Replay cont. | Secret ID (32 bits) |
+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+
| secret id cont | HMAC-MD5 (128 bits) ....
+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+---+

```

Opcja uwierzytelniania – zagrożenia

- Znacznik łatwo przechwycić.
- Przy uwierzytelnianiu z opóźnieniem można zablokować dostęp do DHCP przez zalanie komunikatami początkowymi:
 - nasycenie sieci,
 - wyczerpanie adresów.
- Zalanie komunikatami uwierzytelnionymi – wykonywanie obliczeń kryptograficznych może zająć cały czas procesora.
- Podszycie się pod pośrednika DHCP (relay agent).

Opcja uwierzytelniania a pośrednicy DHCP

Problemy

Przy przekazywaniu komunikatów zmiana niektórych pól:

- pola 'giaddr' i 'hops'
- opcja 81 (pośrednik)

Rozwiązanie

Do liczenia skrótu:

- pola 'giaddr' i 'hops' – wyzerowane
- opcja 81 – usunięta
- Zostało zaproponowane wprowadzenie podopcji – działanie jak w opcji DHCP.
- Podopcja zawiera identyfikator pośrednika.
- Podpis generowany jest z całego komunikatu DHCP w tym z
 - nagłówka DHCP.

Opcja uwierzytelniania a pośrednicy DHCP

Rozwiązanie bardziej ogólne

- Zostało zaproponowane („internet-draft”) wprowadzenie podopcji – działanie jak w opcji DHCP.
- Podopcja zawiera identyfikator pośrednika.
- Uwierzytelnianie pomiędzy każdymi pośrednimi węzłami na drodze komunikatu.
- Podpis generowany jest z całego komunikatu DHCP w tym z
 - nagłówka DHCP,
 - opcji DHCP,
 - podopcji pośrednika.

Opcja uwierzytelniania — implementacje

- Wzorcowa implementacja Internet Software Consortium
<http://www.isc.org/products/DHCP/>
dostępny dla większości systemów uniksowych i dla Windows.
- Program *ethereal* rozpoznaje pakiety RFC 3118.

Egzamin

- Prawie na pewno w piątek, 25 czerwca, o 18:00
- Czas trwania: 60 minut
- Test, 20 pytań po 3 odpowiedzi (8 możliwości)

Przykładowe pytania

- Protokół SSL:

- A służy wyłącznie do zabezpieczania połączeń HTTP
- B umożliwia ustalenie klucza sesji gdy żadna ze stron nie posiada certyfikatu
- C umożliwia ustalenie klucza sesji w oparciu o certyfikat serwera i kryptografię klucza publicznego

- Pakiety między nadawcą a odbiorcą przechodzą przez NAT i podlegają translacji adresów. W takiej sytuacji w IPsec można skutecznie stosować:

- A tryb tunelowy ESP
- B uwierzytelnianie wraz z trybem transportowym ESP
- C uwierzytelnianie przed szyfrowaniem

Przykładowe pytania

- Zmodyfikowany schemat Needhama-Schrödera:
 - A wymaga od serwera uwierzytelnienia (*authentication server*) znajomości hasła-kłucza zleceniodawcy
 - B wymaga od serwera przepustek (*tickets server*) znajomości hasła-kłucza zleceniodawcy
 - C wymaga od zleceniodawcy znajomości hasła-kłucza serwera usługi
- Zabezpieczenie „przez znacznik” w DHCP:
 - A chroni przed wyczerpaniem całej puli adresów IP przez złośliwego klienta
 - B używa technik kryptograficznych do ochrony przed podsłuchaniem hasła-znacznika
 - C w pewnym stopniu chroni przed atakami intruzów nie mających wcześniejszego dostępu do danej sieci